

VI. ЕМИСИИ

Содржина

VI.	ЕМИСИИ.....	2
VI.1	Емисии во атмосферата.....	2
VI.1.1	Точкасти извори на емисии во атмосферата	2
VI.2	Фугитивни и потенцијални емисии во атмосферата.....	4
VI.3	Емисии во површинските води.....	5
VI.4	Емисии во канализација	6
VI.5	Емисии во почвата	6
VI.6	Емисии на бучава.....	7
VI.7	Вибрации	9
VI.8	Извори на нејонизирачко зрачење.....	10

VI. ЕМИСИИ

VI.1 Емисии во атмосферата

Сите емисии од точкасти извори во атмосферата треба детално да бидат објаснети. За емисии од парни котли со топлотен влез над 5MW и други котли над 250 kW треба да се пополни Табела [VI.1.1](#). За сите главни извори на емисија треба да се пополнат Табелите [VI.1.2](#) и [VI.1.3](#), а табелата [VI.1.4](#) да се пополни за помали извори на емисија.

Потребно е да се вклучи список на сите извори на емисии, заедно со мапи, цртежи, и придружна документација како **Прилог VI**. Информации зависината на емисиите, висина на покривите, и др. , исто така треба да се вклучат, како и описи и шеми на сите системи за намалување на емисиите.

Барателот треба да го наведе секој извор на емисија од каде се емитираат супстанциите наведени во Анекс III од Додатокот на Упатството.

За емисии надвор од Белешките за НДТ, потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски респоред, заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ. Секој неуспех во постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан.

ОДГОВОР

VI.1.1 Точкасти извори на емисии во атмосферата

На инсталацијата за производство на мермеризиран варовник и асфлат на инвеститорот ДГПИ ПЕЛАГОНИЈА АД Гостивар **не постојат** парни котли со топлотен влез над 5MW и други котли над 250 kW, а единствен **точкаст извор** на емисија е оџакот од постројката за производство на асфалт.

Процесот на производство на асфалт од аспект на емисии во атмосферата отпочнува со дозирање на повеќе фракции од агрегатот на транспортна лента која ги носи во барабан сушара. При процесот на термичка обработка на зрнестите материјали се користи нафта за да се загрее агрегатот на потребната температура и овде доаѓа до одредена емисија на прашина од сушарата.

Оваа емисија на прашина со моќен вентилатор се носи во систем за отпращување. Понатаму топлиот материјал од сушарата со елеватор се носи на вибраторот каде се дели по фракции во повеќе бункери. Од овие бункери се испушта точно одредена количина по фракции во вага, од каде точно измерениот материјал се испушта во мешалка.

Од силос со филер со полжест транспортер се носи филерот на вага, од каде после мерење се испушта во мешалката. Овде исто така може да има емисија на прашина, но таа е опфатена од моќен вентилатор кој ја носи во **систем за отпращување**.

Битуменот загреан посредно со термичко масло се транспортира до вага, од каде точно измерената количина на битумен се испушта во мешалка.

Овие три компоненти после мешање во мешалката се испуштаат во корпа, која треба топлата асфалтна мешавина со транспостер да ја однесе во силос за асфалт. После повеќе вакви циклуси на подготовка на асфалтна мешавина од силосот истата се испушта во камион за транспортирање на асфалт на барана дестинација што поскоро.

Загадувањето кое е идентификувано и може да се јави е опфатено од систем за сува постапка за отпашување. Во првиот дел има мал метален силос каде покрупните честички гравитациски паѓаат доле и со полжест транспортер се носи во силос од каде се носи на вага за повторна употреба. Во вториот дел има филтри кои циклично отпашуваат и ги протресуваат овие филтри, ситните честички паѓаат долу и пак со полжест транспортер се носат во силос за прашина.

- Само гасната фаза и најситните честички кои не се опфатени со филтрите со моќниот вентилатор се исфрлаат во атмосфера.
- Друга емисија во атмосфера од работата на асфалтна база е емисија од печка која користи гориво нафта за загревање на термичкото масло, со кое се загрева битуменот.

Во Правилникот за максимално дозволени концентрации и количества и за други штетни материи што може да се испуштаат во воздухот од одделени извори на загадување (Сл. весник на СРМ, бр. 3/90) пропишани се максимално дозволени количини (МДК) на штетни материи во цврста, течна и гасовита состојба што смеат да се испуштаат во воздухот од индустриски, комунални и други извори на загадување.

Согласно член 2 од истиот Правилник, кога во излезните гасови се присутни повеќе материи од различни групи, заедничката емисија на материите не смее да ја надминува граничната емисиона концентрација при што треба да бидат исполнети и барањата за секоја група одделно.

Мерењата на емисиите, кои се емитираат во животната средина, се извршени на три мерно место и се прикажани во Табела бр.1 и Табела бр.2 од Лабораториски извештај бр.09-97/2, 18-АБ/2015 од 17.12.2015 од извршени мерења на ниво на издувните гасови од стационарни извори на емисии од работата на ПЕЛАГОНИЈА АД Гостивар АСФАЛТНА БАЗА, мерењата се извршени од страна на ЕКО КОНТРОЛ ДОО Охрид, Подружница ЕКО ЛАБ Прилеп.

Врз основа на податоците добиени од извршените мерења на нивото на емисија на загадувачки супстанции во воздухот од работата на инсталацијата, може да се констатира дека во согласност со Правилникот за граничните вредности за дозволени нивоа на емисии и видови на загадувачки супстанции во отпадните гасови и пареи кои ги емитираат стационарни извори во воздухот (Сл.Весник на РМ бр.141/10), има минимално надминување на граничните вредности на СО, додека другите вредности се во границите на дозволеното.

Врз основа на добиените ПМ 10 честички мерно место ММ2 на влезот на сепарацијата **нема надминување на граничните вредности**. ММ3 е во работна средина и таму се дозволени поголеми вредности.

Забелешка: Резултатите прикажани во овој извештај важат за само условите и режимот на работа за време на вршење на мерењата.

Работата на асфалтната база CB/140S QUICK во сопственост на ДГПИ ПЕЛАГОНИЈА АД Гостивар е дисконтинуирана, со ангажираност согласно потребите, со оптимално производство од 135 t/h.

VI.2 Фугитивни и потенцијални емисии во атмосферата

Во Табела [VI.1.5](#) да се даде листа на детали за фугитивните и потенцијални емисии.

Согласно активностите наведени во *Правилникот за максимално дозволени констракции и количество и за други штетни материји што може да се испуштаат во воздухот од одделни извори на загадување (Службен весник 3/90)* во врска со ограничувањето на емисиите на испарливи органски соединенија при употреба на органски раствори во поединечни активности и инсталации:

- Наведете дали емисиите се во границите дадени во гореспоменатиот Правилник, и доколку не се, како тие ќе се постигнат.

Целосни детали и сите дополнителни информации треба да го сочинуваат **Прилогот VI.1.2**

ОДГОВОР

Во рамките на инсталацијата за производство на минерална суровина градежно тенички камен мермеризиран варовник на инвеститорот ДГПИ ПЕЛАГОНИЈА АД Гостивар се јавува фугитивно и потенцијално загадување на воздухот и тоа во следните процеси на работа:

1. Емисија на прашина од работата на сепараторот и мелница.
2. Во текот на транспортот, претоварот и складиштењето на градежно теничкиот камен мермеризиран варовник и тоа:
  - при минирање на копот,
  - при товарање на камениот агрегат во дамperi со утоварна машина,
  - истовар на камениот агрегат во бункерот од мелницата,
  - емисија на прав од складирање на гранулацијата на отворено,
  - прашина од црпење на гранулацијата од боксовите до каналите за дотур на материјалот до миксерот,
  - дозирање на материјалите,
  - во процесот на сушење и мешање на компонентите,
  - прашина која се јавува при транспорт на материјалите,
  - од процесот на согорување на горивото при загревање на битуменот.
3. Во текот на претовар и транспорт на готовата асфалтна маса се емитираат лесно испарливите органски материји со специфичен мирис.

Овие емисии имаат дисконтинуиран карактер, односно се емитираат само во периодот на работа на инсталацијата, во денови кога нема атмосферски талог кој ги спречува емисиите на фугитивна прашина. Во деновите кога е суво, на инсталацијата се поставени

распрскувачи на вода кои ги намалуваат емисиите на прашина како единствена применлива мерка за ваков вид на постројки.

VI.3 Емисии во површинските води

За емисии во површинските води треба да се пополнаттабелите [VI.2.1](#) и [VI.2.2](#).

Листа на сите емисиони точки, заедно со мапите, цртежите и придружнатадокументација треба да се вклучиво **ПрилогVI.2**.

Барателот треба да наведе за секој извор на емисија посебно дали се емитираат супстанции наведени во Анекс ИВ одДодатокот на Упатството.

Потребно е да се дадат детали за сите супстанциииприсутни во сите емисии, согласно Табелите ИИИ до ВИИИ од Уредбата за класификација водите (Службен Весник 18-99). Мора да бидат вклучени сите истекувања на површински водисите поројни води од дождови кои се испуштаат во површинските води.За сите точки на истекување треба да биде дадена географска положба по националниот координативен систем (10 цифри, 5 И, 5 С). Треба да се наведе идентитетот и типот на реципиентот (река, канал, езеро и др.)

За емисии надвор од Белешките за НДТ, потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означа-т конкретни цели и временски респоред, заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ. Секој неуспех во постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан.

ОДГОВОР

Од инсталацијата не постојат емисии на отпадна технолошка вода во површински води затоа што во самиот технолошки процес не се употребува вода.

Исто така, заради тоа што не постои водоводна мрежа, а постои само еден полски тоалет изграден на бетонирана јама која се празни по потреба од страна на ЈКП од Гостивар, не постои испуштање на комунални отпадни води.

За снабдување со технолошка вода поставена е цистерна со зафатнина од 4.000 литри и истата редовно се полни со свежа вода. Оваа вода се користи за распрскување заради намалување на фугитивните емисии на прашина.

Вработените во асфалтна база со вода за пиење се снабдуваат од извор кој се наоѓа на оддалеченост од околу 1 км од инсталацијата од каде се полни вода во пластични садови.

Средната годишна потрошувачка на технолошка вода, ќе биде одредена откако ќе биде ставена во редовна функција асфалтната база.

Од инсталацијата **нема** емисија во површинските води.

VI.4 Емисии во канализација

Потребно е да се комплетираат табелите [VI.3.1](#) и [VI.3.2](#).

Сумарна листа на изворите на емисии, заедно со мапите, цртежите и дополнителната документација треба да се вклучи во **Прилог VI.3**. Потребно е да се дадат детали за сите супстанции присутни во било кои емисии, согласно Табелите ИИИ до ВИИИ од Уредбата за класификација водите (Сл. весник 18-99). Исто така во **Прилогот VI.3**, треба да се вклучат сите релевантни информации за канализацијата приемник, вклучувајќи и системи за намалување/третирање на отпадни води кои не се досега опишани.

За емисии надвор од Белешките за НДТ, потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски распоред, заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ. Секој неуспех во постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан. Дадете детали за сите емисии кои може да имаат влијание на интегритетот на канализацијата и на безбедноста во управувањето и одржувањето на канализацијата.

ОДГОВОР

Од инсталацијата **нема** емисија во канализација.

VI.5 Емисии во почвата

За емисии во почва да се пополнат Табелите [VI.4.1](#) и [VI.4.2](#).

Опишете ги постапките за спречување или намалување на влезот на загадувачки материи во подземните води, како и постапките за спречување на нараушување на состојбата на било кои подземни водни тела.

Барателот треба да обезбеди детали за видот на супстанцијата (земјоделски и неземјоделски отпад) кој треба да се расфрла на почвата (отпадна мил, пепел, отпадни течности, кал и др.) како и предложените количества за апликација, периоди на испуштање и начинот на испуштање (испустна цевка, резервоар).

За емисии надвор од Белешките за НДТ, потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со тоа треба да се означат конкретни цели и временски распоред, заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ. Секој неуспех во постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан. Секој неуспех во постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ треба да биде објаснет и оправдан.

ОДГОВОР

Директни емисии на технолошки води отпадни води во почвата не постојат. Исто така нема отпадни води од комунална природа затоа што тие се испуштаат во санитарна септичка јама која редовно се празни од страна на овластена компанија - јавно комунално претпријатие на Град Гостивар.

Инцидентно при работа на асфалтната база може да дојде до:

- испуштање на битумен од постројката за производство на асфалт;
- истекување на мазут и нафта при преточување од автоцистерните во фиксните резервоари.
- Истекувања на масла од механизацијата која се користи на локацијата

Продирањето на битуменот, горивото или погонските масла и мазива во тлото е оневозможено затоа што платото каде резервоарите се поставени е асфалтирано.

Заради потпона заштита предвидено подигање на асфалтириниот дел под резервоарите за битумен, мазут и нафта, од страна, заради лесно отстранување на евентуално истекување.

Во случај на инцидентно растурање на битуменот кој во производството се користи загреан на 150-160 °C, во зависност од типот на асфалтот кој се произведува, по негово ладење, а со тоа и стврднување што оневозможува пенетрација на истиот во подлабоките почвени слоеви, се отстранува со помош на лопати и се додава на тампонот со што се реупотребува.

При евентуален дефект на некое возило од градежната оператива доколку дојде до истекување на масло се врши посипување со ситна камена фракција, се отстранува и се употребува при производство на помалку квалитетен асфалт.

VI.6 Емисии на бучава

Дадете детали за изворот, локацијата, природата, степенот и периодот или периодите на емисиите на бучава кои се направени или ќе се направат.

Табела [VI.5.1](#) треба да се комплетира, како што е предвидено за секој извор.

Придружната документација треба да го сочинува **Прилогот VI. 5**

За емисии надвор од опсегот предвиден со Одлуката за утврдување во кои случаи и под кои услови се смета дека е нарушен мирот на граѓаните од штетена бучава (Сл. Весник 64 од 1993 год.), потребно е да се направи целосна проценка на постоечкиот систем за намалување/третман на емисиите. Потребно е да се приложи изготвен план за подобрување насочен кон постигнување на граничните вредности од Белешките за НДТ. Со

тоа треба да се означат конкретни цели и временски распоред, заедно со опции за модификација, надградување и замена потребни за да се доведат емисиите во рамките поставени во Белешките за НДТ.

ОДГОВОР

Во редот на негативни последици кои влијаат врз животната средина, а произлегуваат од техничкиот развој значајно место завзема бучавата.

Од сите фактори кои ја загрозуваат животната и работната средина, бучавата стои на трето место. Бучавата во основа е мешавина на разни звуци со различен број на треперења во одредено време (секунда) и може да се дефинира како еден вид непожелна звучна појава.

Врз основа на член 9 став 4 од Законот за заштита на бучава во животната средина (Сл.весник на РМ, бр. 79/07), донесен е Правилник за граничните вредности на нивото на бучава во животната средина (Сл.весник на РМ, бр. 147/08), дадени во следнава табела.

Табела 1: Гранични вредности за основните индикатори за бучавата во животната средина предизвикани од различни извори

Реден број	ПОДРАЈЕ ДЕФИНИРАНО СПОРЕД СТЕПЕНОТ НА ЗАШТИТА ОД БУЧАВА	Ниво на бучава изразено во dB(A)		
		L _D	L _B	L _N
▪	Подрачје од прв степен	50	50	40
▪	Подрачје од втор степен	55	55	45
▪	Подрачје од трет степен	60	60	55
▪	Подрачје од четврт степен	70	70	60

Согласно член 7 од истиот закон “извор на бучава е градба, постројка, опрема, инсталација, уред, средства и апарат кој со работа/дејност или употреба предизвикува постојана или повремена бучава, бучна активност од луѓе и животни, вклучувајќи ги радежните активности, како и други активности од кои се шири и/или врши емисија на звук во средината”.

Како извори на бучава кои се јавуваат во процесот на производство на асфалтот е од работата на технолошката постројка, опремата, сепарацијата и машините.

Мерењето и анализа на ниво на бучава извршено е на две мерни места на асфалтната база CB/140S QUICK во сопственост на ДГПИ ПЕЛАГОНИЈА АД Гостивар.

Квантитативните вредности за нивото на бучава, наведните за две мерни места се прикажани во Табела бр.1 и Табела бр.2, дадени се во **Прилог В.1**. Лабораториски извештај бр.09-96/2 од 17.12.2015 од извршени мерења на нивото на бучава во животната средина, од работата на ПЕЛАГОНИЈА АД Гостивар АСФАЛТНА БАЗА, мерењата се извршени од страна на ЕКО КОНТРОЛ ДОО Охрид, Подружница ЕКО ЛАБ Прилеп.

Забелешка: Резултатите прикажани во овој извештај, важат само за условите и режимот на работа за време на вршењето на мерењата.

Врз основа на податоците добиени од извршените мерења на нивото на бучава од работа на инсталацијата, може да се констатира дека во согласност со Правилникот за гранични вредности на ниво на бучава во животната средина (Сл. Весник на РМ, бр. 147/08), **нема надминување на граничните вредности.**

VI.7 Вибрации

Податоци (и опис на вибрациите) треба да се предвидат или да се однесуваат на изминатата година.

Идентификувај ги изворите на вибрации кои влијаат на животната средина надвор од границите на постројката и забележи ги резултатите на мерењата или пресметките кои се изведувале. Во извори на вибрации може да се вклучат и бучавата од транспортот што се одвива во инсталацијата. За новите инсталации или за измените во инсталациите севклучуваат сите извори на вибрации и било кои вибрации кои настануваат за време на градбата. Сите извори треба да се опишат во графички анекси.

Дополнителната документација треба да го сочинува **Прилогот VI. 6**

ОДГОВОР

Под поимот вибрации се подразбира осцилација на механичките системи во работните простории или надвор од нив. Работникот на работното место е изложен на вибрации предизвикани од машините и уредите со кои тој директно или индиректно ракува. Долготрајната изложеност на работникот на вибрации со зголемен интензитет може да предизвика разни заболувања и оштетувања на поедини органи.

Имајќи ги во предвид сознанијата за присуството и време на задржување на работниците во простор на инсталацијата на асфалтната база СВ/140S QUICK во сопственост на ДГПИ ПЕЛАГОНИЈА АД Гостива, може да се заклучи дека интензитетот на вибрациите **е во границите на максимално дозволен интензитетот-МДИ**, согласно препораките на ISO 2631-1:2012, кој ги даваат основните начела за времето и интензитетот на изложеност на вибрации за оценка и заштита од штетно дејство на вибрации.

Во инсталацијатана асфалтна база СВ/140S QUICK во сопственост на ДГПИ ПЕЛАГОНИЈА АД Гостива, извори на вибрации ќе бидат постројката за загревање на агрегат (ротациониот барабан) и операциите на вибрационо просејување и мешање во постројката за просејување, мерење тежина и мешање. Овие вибрации ќе бидат со мали нивоа, со апсолутни вредности во рангот од 0,04 mm/s до максимална вредност од 3,5 mm/s. Овие нивоа на вибрации создадени од работата на технолошката опрема и самиот факт дека видот на активност кој ќе се спроведува во инсталацијата имплицира потреба од работни услови со ниско ниво на вибрации, заради безбедна работа на опремата, наведува на заклучок дека не постои веројатност од нарушување на геолошката структура ниту во непосредната околина на локацијата на проектот, ниту во поширокиот опфат на истата.

Според тоа, не се веројатни негативни влијанија ниту во однос на здравјето на вработениот персонал во асфалтната база.вибрациите што се создаваат при работа на опремата и машините при работниот процес **не создаваат** штетно влијание врз животната средина.

VI.8 Извори на нејонизирачко зрачење

Идентификувај ги изворите на нејонизирачко зрачење (светлина, топлина и др.) кои влијаат на животната средина надвор од хигиенската зона на постројката и забележи ги резултатите на мерењата или пресметките кои се извршени.

ОДГОВОР

Во инсталацијатана асфалтна база CB/140S QUICK во сопственост на ДГПИ ПЕЛАГОНИЈА АД Гостива, **нема извори на нејонизирачко зрачење.**